

Rapportage

Evaluatie CoronaMelder:
aanleiding voor testen en
opvolgen adviezen in de
melding

Vragenlijstonderzoek i.s.m. GGD Noord-Oost
Gelderland & GGD Gelderland-Midden in een
sample respondenten positief getest op het
coronavirus

5 MEI 2021

Tilburg University
Dr. ir. L.N. van der Laan
K. Tenfelde, MA

GGD GM drs. Fieke Raaijmakers
GGD NOG ir. Eline van 't Hoff

Inhoud

Samenvatting.....	3
Inleiding en methode	3
Resultaten	3
Aanleiding tot aanvragen van een coronatest	3
Opvolging adviezen in melding CoronaMelder	3
Doorgeven GGD-sleutel.....	4
Aanbevelingen.....	4
Achtergrond.....	5
Methode.....	5
Resultaten	8
Aanleiding tot testen op het coronavirus.....	8
CoronaMelder gebruik en aanleiding tot testen	8
Bron- en contactonderzoek en aanleiding tot testen	9
Klachten en andere redenen als aanleiding tot het aanvragen van een test	9
Bekendheid en gebruik CoronaMelder	10
Ontvangen meldingen bij (voormalig) gebruikers CoronaMelder	10
Opvolging adviezen gegeven in de melding	10
Doorgeven van een sleutel via de CoronaMelder app.....	11
Conclusies en aanbevelingen	13

Samenvatting

Inleiding en methode

De CoronaMelder app is ontwikkeld door het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport en wordt nu landelijk gebruikt in de strijd tegen het coronavirus. Het is onvoldoende bekend in hoeverre meldingen van de CoronaMelder een aanleiding tot testen vormen en in hoeverre mensen zich houden aan de adviezen die worden gegeven in de melding die de CoronaMelder stuurt na een contact met een positief getest persoon. Dit zijn beide belangrijke factoren die een rol spelen in de mate waarin de CoronaMelder kan bijdragen aan de bestrijding van het coronavirus. Alle mensen die in 2020 tussen week 43 en week 53 positief getest zijn op het coronavirus zijn door de GGD-Gelderland-Midden en de GGD Noord- en Oost-Gelderland binnen twee weken na hun positieve test via e-mail benaderd om deel te nemen aan dit vragenlijstonderzoek. Aan dit onderzoek hebben 13032 respondenten deelgenomen. In dit rapport zijn de resultaten te vinden.

Resultaten

Aanleiding tot aanvragen van een coronatest

De meest genoemde aanleiding voor het aanvragen van een coronatest is dat men klachten had die horen bij het coronavirus (74,0%). 26,6% van de respondenten gaf aan dat de aanleiding voor het aanvragen van de test was dat iemand die de respondent kende vertelde dat hij/zij positief was getest.

Rond de 2% van alle respondenten geeft aan als aanleiding voor de test aan dat ze benaderd werden in het kader van het BCO of vanwege een melding van de CoronaMelder. Bij gebruikers van de CoronaMelder ligt het percentage dat aangeeft dat een melding van de CoronaMelder de aanleiding voor aanvragen van de test was iets hoger (6%). Er was weinig overlap tussen respondenten die aangaven dat een melding van de CoronaMelder of het BCO aanleiding was voor het aanvragen van de test. Slechts bij iets meer dan 1 op de 20 mensen die een melding van de CoronaMelder als aanleiding voor de test opgaven werd tevens het BCO als aanleiding genoemd. Dat suggereert dat de CoronaMelder dus andere mensen bereikt dan het regulier BCO. Respectievelijk 0,6 en 0,8 % van respondenten gaf aan dat enkel een melding van de CoronaMelder of enkel een contact met de GGD (het BCO) aanleiding was tot het aanvragen van de test.

Opvolging adviezen in melding CoronaMelder

In dit onderzoek heeft 32,2% een test aangevraagd na de melding en 30,1% geeft aan in thuisquarantaine te zijn gegaan. 17,1% geeft aan mensen in hun omgeving te hebben gewaarschuwd. Slechts 11,9% gaf aan niets te hebben gedaan na de melding. 43,5% gaf aan iets 'anders' te hebben gedaan. Uit een snelle scan van degenen die 'anders' aangaven op de vraag wat ze na ontvangen van de melding hadden gedaan, bleek een deel aan te geven geen test aangevraagd te hebben omdat ze al een test aangevraagd hadden omdat huisgenoten/kennissen positief getest waren. Een deel van deze *anders*

groep was dus mogelijk al in quarantaine en/of hadden al een test aangevraagd voordat de melding van de CoronaMelder ontvangen werd.

Doorgeven GGD-sleutel

75,5% van de respondenten die daar de mogelijkheid toe had (gebruiken de CoronaMelder en positief getest) heeft de GGD-sleutel doorgegeven. Van degenen die geen GGD-sleutel heeft doorgegeven geeft 47,6% aan dat de reden hiervoor was dat de GGD er niet naar vroeg. Minder vaak werd genoemd dat dit niet lukte (6,6%). Opvallend was dat ouderen relatief vaker leken aan te geven dat hen niet gevraagd was de GGD-sleutel door te geven.

Aanbevelingen

- Bij de gebruikers van de CoronaMelder is het percentage (6%) dat een melding van de CoronaMelder geeft als aanleiding voor het aanvragen van een test hoger dan het percentage dat een contact in het kader van het BCO aangeeft als aanleiding (2%). De CoronaMelder zou mogelijk een grotere rol kunnen spelen indien deze door meer mensen gebruikt wordt. Inzet op het verhogen van de adoptie is hiervoor vereist.
- Het is belangrijk dat GGD-medewerkers blijven vragen aan gebruikers van de CoronaMelder of zij de GGD-sleutel willen doorgeven.
- Het vragen naar het delen van de GGD-sleutel moet ook (altijd) bij ouderen gedaan worden.
- Gezien de discrepantie tussen de intenties tot het opvolgen van de adviezen gegeven in een melding van de CoronaMelder en de daadwerkelijke opvolging hiervan zullen acties moeten worden ondernomen om de trouw aan de adviezen te verhogen.

Achtergrond

De CoronaMelder app is ontwikkeld door het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport en wordt nu landelijk gebruikt in de strijd tegen het coronavirus. Het is onbekend in hoeverre meldingen van de CoronaMelder een aanleiding tot testen vormen en in hoeverre mensen zich houden aan de adviezen die worden gegeven in de melding die de CoronaMelder stuurt na een contact met een positief getest persoon. Eerder onderzoek liet zien dat de intenties tot het houden aan de adviezen zeer hoog zijn¹. Dit rapport is opgesteld ter kennisvergaring over de aanleiding tot testen op het coronavirus en hoe de CoronaMelder app hieraan bijdraagt.

In dit rapport zijn resultaten te vinden die betrekking hebben op de algemene aanleidingen voor het aanvragen van een coronatest, op het aantal CoronaMelder gebruikers en wat voor deze specifieke groep gebruikers de aanleiding was om zich te laten testen op het coronavirus, en in welke mate men zich houdt aan de adviezen die gegeven worden in een melding.

Methode

Onderzoeksopzet

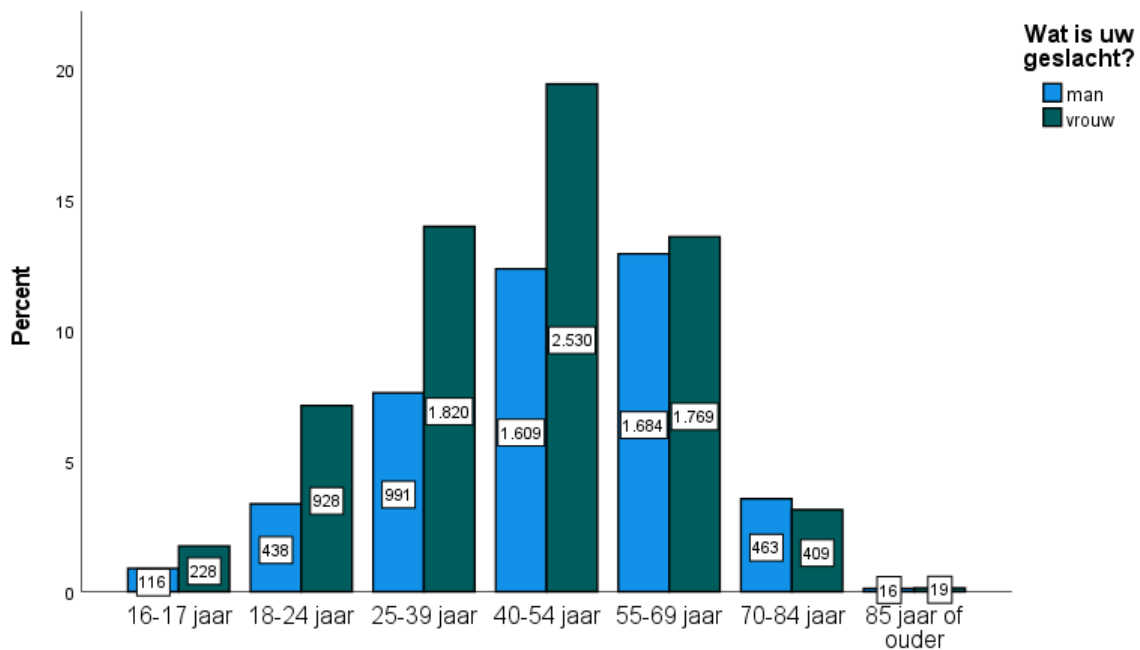
Sinds 19 oktober 2020 wordt er vanuit GGD regio's Gelderland-Midden (GGD-GM) en Noord- en Oost-Gelderland (GGD-NOG) een cohortstudie uitgevoerd waarbij elke drie maanden een vragenlijst wordt uitgezet om meningen, gevoelens, en gezondheidsstatus te onderzoeken bij een groep mensen die positief zijn getest op het coronavirus. De data in dit rapport zijn gebaseerd op de eerste meting waarin vragen werden gesteld over de directe impact na een positieve coronatest en het gebruik van de CoronaMelder app. Door het gebruik van de CoronaMelder app te meten bij personen die positief getest zijn op het Coronavirus kunnen we achterhalen welke rol de CoronaMelder app hierbij heeft gespeeld in het kader van de positief gebleken testaanvraag en gedrag dat een verdere verspreiding van het virus voorkomt (de gedragsadviezen gegeven in de app).

Participanten

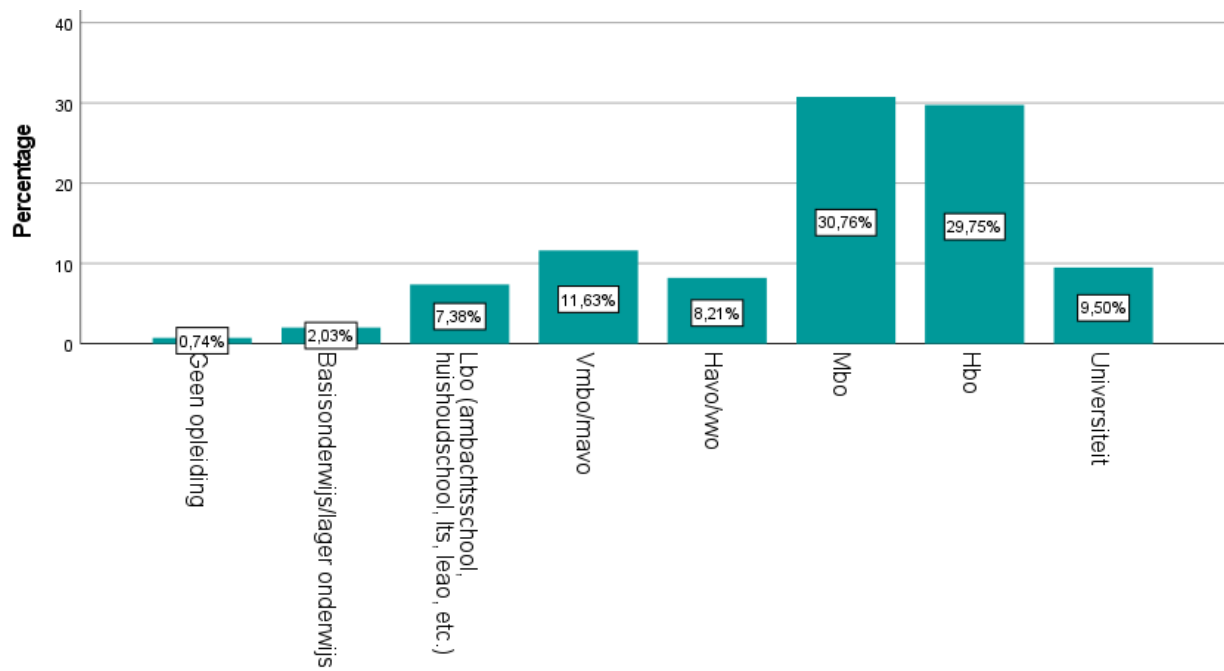
Alle mensen die in 2020 tussen week 43 en week 53 positief getest zijn door de GGD-GM & -NOG zijn binnen twee weken na hun positieve test via e-mail benaderd om deel te nemen aan de vragenlijst. De volgende inclusiecriteria werden gehanteerd: getest in de teststraat van de GGD, positief getest, 16 jaar of ouder, woonachtig in de regio en e-mailadres opgegeven. In totaal zijn er 32420 personen aangeschreven om mee te doen aan het onderzoek. Dit aantal is onderverdeeld in 14932 mensen via GGD-NOG en 17488 mensen via GGD-GM. In totaal hebben 13032 personen gereageerd op de uitnodiging wat neerkomt op een responsrate van 40,2%.

¹ Van der Laan, Van der Waal en De Wit: Eindrapportage CoronaMelder Evaluatie, Survey LISS panel – Wave 1, 2, 3 en 4, Tilburg University.

In deze meting deden 13032 mensen mee waarvan 40,8% man, 59,1% vrouw en 0,1% anders. In afbeelding 1 is een overzicht te vinden van de leeftijden van de respondenten. In afbeelding 2 staat een overzicht van het opleidingsniveau van de respondenten.

Afbeelding 1. Leeftijd respondenten gescheiden op mannen en vrouwen (uit deze grafiek zijn weggelaten de n = 12 die het antwoord 'anders' gaven bij de vraag naar het geslacht) in aantallen en percentages (n = 13020)

Afbeelding 2. Opleidingsniveau respondenten in percentages (n = 13032)

Resultaten

Aanleiding tot testen op het coronavirus

Aan de respondenten is gevraagd wat de aanleiding was voor het aanvragen van hun meest recente (positieve) coronatest. Op deze vraag hebben 12974 respondenten een antwoord gegeven. In de onderstaande tabel zijn de antwoorden op deze vraag te vinden². In deze tabel is er een onderscheid gemaakt tussen alle respondenten en de respondenten die tevens de CoronaMelder app gebruikten op het moment van invullen van de vragenlijst (n = 4125). Respondenten hadden de optie om meerdere antwoordmogelijkheden aan te vinken, hierdoor komt het totale percentage boven de 100% uit.

Tabel 1. Aanleiding voor het aanvragen van de test voor alle positief-getesten en de CoronaMelder gebruikers.

Aanleiding voor het aanvragen van de test	Alle positief-getesten		CoronaMelder gebruikers	
	N=12974	%	N=4125	%
Klachten die horen bij het coronavirus	9604	74,0%	3139	76,0%
Een melding ontvangen van de CoronaMelder app	280	2,2%	246	6,0%
De GGD medewerker nam contact op en vertelde mij dat ik in contact was geweest met iemand die het coronavirus heeft (BCO)	279	2,2%	84	2,0%
Een persoon die ik ken vertelde mij dat hij/zij positief was getest	3.455	26,6%	1.083	26,2%
Wil het niet zeggen	51	0,4%	2	0,0%
Anders	1764	13,6%	528	12,8%

CoronaMelder gebruik en aanleiding tot testen

In de volledige sample zijn de volgende bevindingen gedaan: van de mensen die als aanleiding voor het aanvragen van een test aangaven dat zij een melding hadden ontvangen van de CoronaMelder app (n = 280) waren er 16 personen (5,7%) die tevens als aanleiding gaven benaderd te zijn via het BCO en hadden 89 personen (31,8%) ook van een kennis gehoord dat hij/zij positief was getest op het coronavirus. 168 personen (60,0%) gaven tevens als aanleiding aan dat zij ook klachten hadden die hoorden bij het coronavirus. Over de hele populatie zijn er in totaal 79 personen (0,6%) die aangaven dat de melding van de CoronaMelder app de enige aanleiding was tot het aanvragen van hun (positieve) test.

² Omdat er per 1 december 2020 een wijziging in het testbeleid heeft plaatsgevonden waarbij mensen zonder klachten zich ook mochten laten testen is er nagekeken of er verschil zit in redenen om te laten testen vóór en ná 1 december. Uit deze analyse blijkt dat hier geen verschil in te vinden is.

Van de personen die de CoronaMelder app gebruiken (n=4125) geeft 6,0% (n =246) aan dat het ontvangen van een melding van de CoronaMelder app een aanleiding was tot het aanvragen van een test. 2,0% (n = 84) geeft aan dat een contact met de GGD hiervoor de aanleiding was. Ook bij de CoronaMelder gebruikers is het hebben van klachten die horen bij het coronavirus de belangrijkste aanleiding voor het aanvragen van een test (76,0%).

Bron- en contactonderzoek en aanleiding tot testen

Bron- en contactonderzoek (BCO) is een essentieel onderdeel van de bestrijding van de huidige corona-epidemie. De uitvoering is een verantwoordelijkheid van gemeenten. Over het algemeen geldt dat hoe hoger de besmettingsgraad is, des te meer het BCO wordt afgeschaald vanwege gebrek aan capaciteit. De uitvoering van het BCO verschilt dus per periode.³ Van de groep mensen (2,2%) die als aanleiding voor het aanvragen van de coronatest aangaven dat zij benaderd zijn via de GGD met het BCO (n = 279) waren er 100 personen (35,8%) die tevens als aanleiding aangaven dat zij van een persoon die zij kenden hadden gehoord dat hij/zij positief was getest op het coronavirus. Binnen de groep die benaderd is via het BCO gaf nog eens 43,0% (n = 120) als aanleiding aan dat zij tevens klachten hadden die horen bij het coronavirus. Van de respondenten die aangaven dat het contact met het BCO de aanleiding voor testen was waren er 16 personen (5,7%) die tevens als aanleiding gaven zij een melding hadden ontvangen van de CoronaMelder app. Over de hele populatie zijn er in totaal 110 personen (0,8%) die aangaven dat het bron-contact onderzoek van de GGD de enige aanleiding was tot het aanvragen van een test.

Klachten en andere redenen als aanleiding tot het aanvragen van een test

Van alle mensen die als aanleiding tot testen aangaven dat zij klachten hadden die horen bij het coronavirus (n = 9604) gaven 168 personen (1,7%) daarnaast nog aan dat een melding van de CoronaMelder app een aanleiding was om een test aan te vragen, voor 120 personen (1,2%) gold dat tevens het BCO een aanleiding was om een test aan te vragen en noemden 1542 personen (16,1%) dat horen van een kennis dat hij/zij positief getest was als aanleiding tot het aanvragen van een coronatest. Over de hele populatie zijn er in totaal 7404 personen (57,1%) die aangaven dat het hebben van klachten die horen bij het coronavirus de enige aanleiding was tot het aanvragen van een test.

Een deel van de mensen (13,6%) geeft aan dat ze een andere reden hebben gehad als aanleiding om zich te laten testen. Op basis van de open antwoorden die de respondent hier kon geven blijkt dat veel mensen antwoorden geven die eigenlijk toch onder een van de andere antwoordopties zouden kunnen vallen, alleen wordt de aanleiding voor

³ Er zijn in totaal 6 verschillende fasen (1,1b, 2, 3, 4, 5) van de BCO waarbij fase 1 uit volledige BCO bestaat (contact leggen, uitslag test toelichten, uitvragen specifieke risico's, brononderzoek, contactonderzoek, contacten informeren, index opvolgen, contacten opvolgen) en waarbij fase 5 voornamelijk uit het doorbellen van de uitslagen bestaat (contact leggen, uitslag test toelichten, uitvragen specifieke risico's). In de periode dat deze vragenlijst uit heeft gestaan zijn voornamelijk BCO fase 1b en BCO fase 3 uitgevoerd.

de test iets genuanceerder verklaard. De meeste mensen gaven aan dat ze gezinsleden hadden die besmet waren of dat ze op het werk hoorde dat iemand besmet was. Verder waren er ook veel antwoorden van mensen die bepaalde klachten beschreven (bijvoorbeeld: “1 dag kriebelhoest”, “ik had een kraakstem”, “ik had hoofdpijn”).

Bekendheid en gebruik CoronaMelder

De vraag of iemand de CoronaMelder app kent, is ingevuld door 11847 personen. 9834 mensen (83,0%) hebben deze vraag met ‘ja’ beantwoordt en geven hiermee dus aan dat ze de CoronaMelder app kennen. Van de mensen die de CoronaMelder app kennen geeft 42,0% (n = 4128) aan dat ze de app op dit moment gebruiken, 7,9% (n = 780) geeft aan dat ze de app in het verleden hebben gebruikt maar nu niet meer en 50,1% (n = 4926) heeft de CoronaMelder nooit gebruikt.

De vraag naar gebruik is alleen gesteld aan mensen die aangaven dat ze de CoronaMelder kenden. Aangezien het niet waarschijnlijk is dat mensen die de CoronaMelder niet kennen deze gebruiken, kan er worden afgeleid dat het gebruikerspercentage in deze sample op ongeveer 34,8% (4128 van de 11847 personen die bovenstaande vragen over de CoronaMelder hebben ingevuld) ligt.

Ontvangen meldingen bij (voormalig) gebruikers CoronaMelder

Respondenten die de CoronaMelder app op dit moment gebruiken of die de CoronaMelder in het verleden hebben gebruikt en nu niet meer, kregen een vervolgvraag over hoe vaak zij een melding hebben ontvangen van de CoronaMelder app.

Van de respondenten die de app op dat moment gebruikten en die deze vraag hebben ingevuld (n = 4125) heeft 27,9% (1152) één notificatie van de app gekregen. 5,4% (n = 224) van de gebruikers heeft meerdere notificaties gekregen. 65,9% (n = 2719) heeft nog nooit een melding gekregen van de CoronaMelder app en de overige 0,7% (n = 30) weet het niet of wilt het niet zeggen.

Van de respondenten die de CoronaMelder app in het verleden wel hebben gebruikt en nu niet meer (n = 780) heeft 12,4% (97) één notificatie van de app gekregen. 2,7% (21) van de voormalig gebruikers heeft meerdere notificaties ontvangen. 81,3% (n = 634) van de voormalig gebruikers had nog nooit een melding gekregen van de CoronaMelder app. De overige 3,6% (n = 28) voormalig gebruikers weet het niet of wilt het niet zeggen.

Opvolging adviezen gegeven in de melding

Aan alle personen die ooit een melding hebben ontvangen van de CoronaMelder app (zowel voormalig gebruikers als huidige gebruikers) is gevraagd wat zij hebben gedaan na de laatste melding die zij hebben gekregen van de CoronaMelder app. In tabel 2 zijn

de antwoorden op deze vraag te vinden van respondenten die deze vraag hebben ingevuld (n = 1491), respondenten konden meerdere antwoorden geven.

Tabel 2. Opvolging van de adviezen gegeven in de melding bij (voormalig en huidig) CoronaMelder gebruikers.

Wat heeft u gedaan nadat u de melding kreeg?	N = 1491	%
Ik heb een test aangevraagd	481	32,2%
Ik heb contact opgenomen met de GGD voor advies	130	8,7%
Ik heb contact opgenomen met de huisarts voor advies	32	2,1%
Ik heb niets gedaan nadat ik die melding kreeg	177	11,9%
Ik heb mensen in mijn omgeving gewaarschuwd	256	17,1%
Ik ben in thuisquarantaine gegaan voor de duur die in de melding geadviseerd werd	449	30,1%
Ik heb geen bezoek meer ontvangen	362	24,3%
Ik heb andere mensen boodschappen laten doen	296	19,9%
Anders	648	43,5%

Een groot deel van de respondenten geeft aan dat ze iets anders hebben gedaan na het ontvangen van de melding (43,5%). De open antwoorden laten voornamelijk zien dat meldingen vaak kwamen van partners/huisgenoten/familieleden en dat de ontvanger van de melding om die reden al voor het ontvangen van de melding al in quarantaine zat of al een test had aangevraagd.

Doorgeven van een sleutel via de CoronaMelder app

Personen die de CoronaMelder app hebben gebruikt of gebruiken hebben de mogelijkheid om samen met de GGD een sleutel door te geven om anderen anoniem te laten weten dat hij/zij besmet is met het coronavirus. Er werd gevraagd of respondenten samen met de GGD via de app een “sleutel” hebben doorgegeven. Van de in totaal 3098 personen die antwoord hebben gegeven op deze vraag gaf 75,5% (n = 2339) aan dit te hebben gedaan en 24,1% (n = 748) personen gaven aan geen sleutel te hebben doorgegeven. 0,4% gaf aan dit niet te willen zeggen. Aan degenen die aangeven geen sleutel te hebben doorgegeven is doorgevraagd naar de reden waarom men die niet heeft gedaan. Met 47,6% was de meest genoemde reden voor het niet doorgeven van de sleutel dat de GGD hier niet naar vroeg (n = 356). Vervolgens werd “wil ik niet zeggen” het vaakst genoemd door 34,6% (n = 259) van de respondenten. Slechts 6,6% (n = 49) gaf aan dat het niet lukte om een sleutel door te geven en nog eens 1,9% (n = 14) wilde geen sleutel doorgeven. 9,4% (n = 70) gaf aan een andere reden hiervoor te hebben en hebben met een open antwoord op deze vraag gereageerd. Uit deze antwoorden blijkt voornamelijk dat sommige mensen geen sleutel hebben doorgegeven omdat zij op dat moment de CoronaMelder app nog niet in gebruik hadden, omdat zij al in

(thuis)quarantaine zaten en het daarom niet nodig achtten, of omdat het niet lukte in samenwerking met de GGD.

Verder leek het zo te zijn dat er aan oudere personen (70 jaar of ouder) minder vaak door de GGD gevraagd werd of zij een sleutel door wilden geven. Zie hiervoor ook tabel 3. Waar er bij de meeste leeftijdsgroepen in ongeveer 40-50% van de gevallen niet door de GGD gevraagd werd om een sleutel door te geven werd dit in de leeftijdsgroep boven de 70 niet gedaan in 67,3% van de gevallen. Er moet hier wel bij opgemerkt worden dat de hoeveelheid respondenten in de oudste (en jongste) leeftijdsgroep(en) laag zijn en er dus meer kans is dat dit een toevalsbevinding is.

Tabel 3. Doorgegeven sleutel uitgesplitst op leeftijd

	16-17 (n=25)	18-24 (n=75)	25-39 (n=140)	40-54 (n=257)	55-69 (n=199)	≥70 (n=52)
De GGD vroeg er niet naar	15 (60,0%)	35 (46,7%)	52 (37,1%)	126 (49,0%)	93 (46,7%)	35 (67,3%)
Het lukte me niet om dat te doen	1 (4,0%)	2 (2,7%)	7 (5,0%)	10 (3,9%)	20 (10,1%)	9 (17,3%)
Ik wilde het niet	0 (0,0%)	4 (5,3%)	5 (3,6%)	2 (0,8%)	3 (1,5%)	0 (0,0%)
Wil ik niet zeggen	7 (28,0%)	31 (41,3%)	58 (41,4%)	97 (37,7%)	60 (30,2%)	6 (11,5%)
Anders	2 (8,0%)	3 (4,0%)	18 (12,9%)	22 (8,6%)	23 (11,6%)	2 (3,8%)

Conclusies en aanbevelingen

Dit rapport is opgesteld om meer informatie te geven over de aanleiding tot testen bij personen die positief getest zijn met Corona en welke rol de CoronaMelder app speelt hierbij. Het rapport is bedoeld ter kennisvergarig en de resultaten worden gebruikt voor de evaluatie van de CoronaMelder.

De CoronaMelder app is ontwikkeld door het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport en wordt nu landelijk gebruikt in de strijd tegen het coronavirus. In Nederland hebben op dit moment 4,8 miljoen personen de CoronaMelder app gedownload (cijfers vanaf de landelijke introductie van de CoronaMelder op 10 oktober 2020 tot en met 18 april 2021). Het percentage gebruikers in dit onderzoek ligt met 34,8% dus hoger dan de Nederlandse bevolking wat er op kan wijzen dat gebruikers van de CoronaMelder meer geneigd waren om mee te doen met het onderzoek.

Vanaf de periode na de landelijke introductie van de CoronaMelder op 10 oktober tot en met 18 april 2021 hebben in totaal in Nederland 159.785 personen een coronatest gedaan waar een notificatie van de CoronaMelder aan vooraf ging. Uit de Factsheet CoronaMelder van de Rijksoverheid⁴ blijkt dat het aantal aangevraagde testen waar een melding aan vooraf ging voor de in dit onderzoek bekeken regio's GGD-GM en GGD-NOG 13.609 is. Van dit aantal kregen 1156 mensen een positieve testuitslag terug. Dit is 8.5% van de aanvragen. Hieronder gaan we in op de belangrijkste bevindingen uit dit vragenlijstonderzoek.

Aanleiding tot aanvragen van een coronatest

Uit de resultaten is gebleken dat het hebben van klachten die horen bij het coronavirus de meest genoemde aanleiding is voor het aanvragen van een coronatest (74,0%). Een melding van de CoronaMelder en/of contact naar aanleiding van het BCO worden veel minder vaak genoemd als aanleiding voor het aanvragen van een test. Voor de hele sample geldt dat ongeveer 2% van de positief getesten aangeeft dat een melding van de CoronaMelder aanleiding was voor aanvragen van de test en eenzelfde percentage gaf aan dat een aanleiding voor testen contact met de GGD (in het kader van het BCO) was. De CoronaMelder en het BCO zijn dus ongeveer even (laag)frequent de aanleiding tot testen. Dat deze percentages elkaar niet veel ontlopen is een opvallend gegeven. Bij de CoronaMelder gebruikers was een melding drie keer zo vaak een aanleiding voor het aanvragen van de test, van hen gaf namelijk 6,0% aan dat een melding van de CoronaMelder een aanleiding was voor het aanvragen van de test. Dit suggereert dat de CoronaMelder een grotere rol zou kunnen spelen in het opsporen van besmette personen dan het nu doet indien de adoptie hoger zou zijn. In veel gevallen gaven respondenten meerdere aanleidingen op voor het aanvragen van een test. Er was weinig overlap tussen respondenten die aangaven dat een melding van de CoronaMelder of het BCO aanleiding was voor het aanvragen van de test. Slechts bij iets meer dan 1 op de 20 mensen die een melding van de CoronaMelder als aanleiding voor de test opgaven

⁴ Factsheet CoronaMelder, cijfers tot en met 18 april 2021, te vinden via: https://coronamelder.nl/media/Factsheet_Corona_latest.pdf

werd tevens het BCO als aanleiding genoemd. Dat suggereert dat de CoronaMelder als aanleiding tot testen **toegevoegde waarde** heeft bovenop het regulier BCO. Het suggereert ten minste dat er andere mensen worden bereikt dan via het regulier BCO. Respectievelijk 0.6% en 0.8 % van respondenten gaf aan dat enkel melding van de CoronaMelder of enkel een contact met de GGD (BCO) aanleiding was tot het aanvragen van de test.

Opvolging adviezen gegeven in een melding van de CoronaMelder

Eerder onderzoek liet zien dat de intenties tot het houden aan de in de melding voorgestelde adviezen zeer hoog zijn: zo rond de 90% van de CoronaMelder gebruikers geeft aan de intentie te hebben om zich te laten testen (in geval van klachten) en in quarantaine te gaan en geen bezoek te ontvangen voor de duur die in de melding wordt geadviseerd¹. Uit de resultaten in dit huidige rapport blijkt dat 11,8% van de personen niets heeft gedaan nadat hij/zij een melding ontving van de CoronaMelder app. Toch bleek dat er een flinke discrepantie zit tussen de eerdergenoemde intenties en het gedrag gemeten in het huidig onderzoek. Zo gaf iets minder dan een derde aan een test te hebben aangevraagd, en iets minder dan een derde ging in quarantaine zolang geadviseerd werd. Ongeveer een kwart heeft geen bezoek ontvangen. Een noot hierbij is dat de vraagstelling in het huidig onderzoek verschilt van die in het eerdergenoemde onderzoek naar intenties. In voorgaand onderzoek werd de intentie in verschillende gradaties gemeten (een beetje mee eens, eens, helemaal mee eens) en in het huidig onderzoek was dit een meerkeuzevraag waarbij je of wel of niet de antwoordoptie selecteerde om aan te geven dat je hier trouw aan bent geweest. Het is waarschijnlijk dat het lagere percentage hier deels door verklaard wordt, maar desalniettemin kan worden geconcludeerd dat de opvolging van de adviezen lager is dan vanuit het perspectief van coronabestrijding gewenst is.

Uit de literatuur is bekend dat er voor veel gezondheidsgedragingen een discrepantie is tussen de intentie en het daadwerkelijke gedrag. Er blijft ook hier nog een verschil bestaan tussen intentie en werkelijk gedrag, wat ook in de literatuur terugkomt en wellicht te wijten is aan de intention-behavior gap (Sheeran & Webb, 2016⁵), een bekend fenomeen waarbij maar een deel van de mensen met een intentie om bepaald gedrag te vertonen, ook daadwerkelijk dat gedrag gaat uitvoeren.

Recent eerder onderzoek naar de CoronaMelder liet soortgelijke resultaten zien met betrekking tot de trouw aan de adviezen gegeven in een melding⁶. Het is dus van belang dat er acties ondernomen worden om de trouw aan de maatregelen te verhogen.

Doorgeven GGD-sleutel

Verder blijkt dat van de respondenten die positief getest zijn en de CoronaMelder gebruiken (en dus in de mogelijkheid zijn om een GGD-sleutel door te geven) 75,5% de GGD-sleutel heeft doorgegeven. Van de 24,1% die geen GGD-sleutel heeft doorgegeven geeft iets minder dan de helft aan dat de reden hiervoor was dat de GGD er niet naar vroeg. Volgens het BCO-protocol zou het gebruik van de CoronaMelder en de vraag naar

⁵ Sheeran, P., & Webb, T. L. (2016). The intention–behavior gap. *Social and Personality Psychology Compass*, 10(9), 503–518.

⁶ Ebbers: Eindrapportage van de evaluatie van CoronaMelder-app meldingen van een kans op besmetting, EUR.

het delen van de sleutel in elk van de BCO-fasen moeten plaatsvinden. Ook wordt dit gerapporteerd in het BCO-verslag en wordt hier naar gekeken bij de dossiercontrole. Er zijn meerdere mogelijke verklaringen voor de bevinding dat toch de helft van degenen die de sleutel niet heeft doorgegeven aangeeft dat de GGD hier niet naar heeft gevraagd. Een mogelijke verklaring is dat deze uitvraag, ondanks de duidelijke werkinstructie en waarborgen in het proces toch niet altijd gebeurt. Een andere verklaring is dat de uitvraag wel is gedaan maar aan de aandacht van de respondent is ontgaan. Een positieve uitslag kan sterke emoties opwekken die de informatieverwerking beïnvloeden. Daarnaast wordt er tijdens het gesprek veel informatie gegeven en worden er veel vragen gesteld.

Een opmerkelijke bevinding, waarbij de kleine groepsgrootte wel in acht moet worden genomen, is dat ouderen relatief vaker aangaven dat de GGD niet vroeg om het doorgeven van de sleutel. Voor veel technologieën geldt dat deze minder door ouderen worden gebruikt. Dit lijkt bij de CoronaMelder echter niet het geval te zijn **Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.** Aangezien ouderen niet onder gerepresenteerd zijn onder de CoronaMelder gebruikers is het belangrijk dat ook hen altijd gevraagd wordt om de sleutel door te geven.

Samenvattend, hoewel het percentage positief getesten dat zich liet testen enkel vanwege een melding van de CoronaMelder relatief laag is, lijkt de CoronaMelder toch een bijdrage te leveren als aanleiding voor het aanvragen van een test. Dat wil zeggen, een bijdrage in dezelfde orde grootte als het huidig regulier BCO. Gezien dat een melding van de CoronaMelder vaak in combinatie met andere aanleidingen genoemd wordt, zoals het hebben van symptomen, trekt een melding van de CoronaMelder mogelijk mensen ook al klachten hadden eerder over de streep om zich te laten testen. De bevinding dat onder CoronaMelder gebruikers een melding bij 6,0% (3 keer zoveel als in de hele sample) van de positief getesten een aanleiding vormt voor het aanvragen van een test, suggereert dat **met een hogere adoptie de CoronaMelder wellicht een grotere rol zou kunnen spelen dan het nu doet**. Dit is met name relevant indien het BCO door een hoge besmettingsgraad afgeschaald wordt. De CoronaMelder kan dan (deels) de taak van het informeren van contacten overnemen. Wel is het dan **van groot belang dat de GGD-medewerkers altijd vragen naar de GGD sleutel** zodat men contacten kan informeren via de CoronaMelder.

De resultaten suggereren mogelijk dat oudere gebruikers van de CoronaMelder minder vaak gevraagd wordt om de GGD-sleutel te delen. **Een aanbeveling is om bij het melden van de positieve test ook bij ouderen altijd te vragen of zij de CoronaMelder gebruiken en de GGD-sleutel willen doorgeven**. Bijvoorbeeld door GGD-medewerkers er op te wijzen dat de CoronaMelder ook door ouderen gebruikt wordt.

De opvolging van de adviezen gegeven in de melding is substantieel lager dan de intenties gemeten in eerder onderzoek zouden doen verwachten maar zijn wel in lijn met recent onderzoek⁶. Aangezien de opvolging van de adviezen van cruciaal belang is voor de bijdrage van de CoronaMelder aan het verminderen van de verspreiding van het coronavirus, **is het belangrijk dat er actie wordt ondernomen om deze trouw te verhogen**.